

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی شیراز

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره نظری - عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: پرستاری داخلی جراحی

عنوان درس: مراقبت های پرستاری در منزل

نوع و تعداد واحد: نظری - عملی (۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی)

نام مسؤل درس: دکتر مریم احسانی

مدرس / مدرسان: دکتر مریم احسانی و دکتر طاهره السادات خوب بین خوش نظر

پیش نیاز/ همزمان: پرستاری بزرگسالان / سالمندان ۲

رشته و مقطع تحصیلی: پرستاری / کارشناسی

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: دکترای پرستاری، گرایش آموزش داخلی جراحی

محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن تماس: ۰۹۱۲۵۳۳۶۵۹۶

نشانی پست الکترونیک: my.ehsani@gmail.com / ehsani.m@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

این درس شامل اختلالات شایع در سیستم های متابولیک، گردش خون، تنفس و تصادفات و تروماها می باشد. ضمن تدریس این دروس به دانشجو کمک میشود با استفاده از آموخته های خود و با بهره گیری از نظریه ها، مفاهیم پرستاری، مهارتهای تفکر خلاق و رعایت اصول اخلاقی، بر اساس فرایند پرستاری به مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند مبتلا به اختلالات مورد اشاره و خانواده آنها در مراکز درمانی و منزل بپردازد.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

آشنایی دانشجو با مشکلات شایع سلامتی در ایران و رویکرد های بررسی و راهبرد های حل مشکلات بر اساس فرآیند پرستاری و با بهره گیری از مهارت های تفکر خلاق، اصول اخلاقی و موازین شرعی.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می رود فراگیر بتواند:

- تاریخچه مراقبت در منزل را شرح دهد.
- مددجویان نیازمند به مراقبت در منزل را شرح دهد.
- مزایای مراقبت در منزل را شرح دهد.
- معایب و چالش های مراقبت در منزل را توضیح دهد.
- نقش پرستار در تیم ارائه دهنده مراقبت در منزل را توضیح دهد.
- مراحل بازدید مراقبت در منزل را توضیح دهد.
- مهارت های برقراری ارتباط با مددجو و اعضای خانواده او را شرح دهد.
- مسائل اخلاقی و قانونی مراقبت در منزل را ذکر کند.
- اهمیت ارائه برنامه فرد محور را بیان کند.
- مراقبت در منزل را بر اساس مراحل فرایند پرستاری شرح دهد.
- مددجو، اعضای خانواده و شرایط زندگی، اجتماعی، اقتصادی و ... را به طریق مناسب مورد بررسی قرار دهد.
- بر اساس داده های به دست آمده از مرحله بررسی (assessment)، تشخیص های پرستاری و نیازهای آموزشی متناسب با بیمار را لیست کند.
- بر اساس تشخیص های پرستاری لیست شده برای بیمار و اعضای خانواده وی، برنامه ریزی جهت مراقبت در منزل را انجام دهد.
- برنامه تدوین شده مراقبت در منزل را برای بیمار و خانواده اش اجرا کند.
- برنامه مراقبت در منزل اجرا شده برای بیمار و خانواده وی را مورد ارزشیابی قرار دهد.

عنوان مبحث: سیستم متابولیک (دیابت)

- پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش های تشخیصی و درمانی بیماری دیابت را به اختصار شرح دهد.
- بر اساس نیازهای مددجو، اعضای خانواده و سبک زندگی آنها، برنامه مراقبت در منزل مناسب را ارائه نماید
- نیازهای آموزشی مددجو و خانواده را تعیین و بر اساس آن برنامه آموزش به مددجو و خانواده را تدوین نماید.

عنوان مبحث: سیستم قلب و گردش خون (انفارکتوس قلبی و پرفشاری خون)

- پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش های تشخیصی و درمانی بیماری انفارکتوس قلبی را به اختصار شرح دهد.
- بر اساس نیازهای مددجوی مبتلا به انفارکتوس قلبی، اعضای خانواده وی و سبک زندگی آنها، برنامه مراقبت در منزل مناسب را ارائه نماید
- نیازهای آموزشی مددجوی مبتلا به انفارکتوس قلبی و خانواده را تعیین و بر اساس آن برنامه آموزش به مددجو و خانواده را تدوین نماید.
- پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش های تشخیصی و درمانی بیماری پرفشاری خون را به اختصار شرح دهد.
- بر اساس نیازهای مددجوی مبتلا به پرفشاری خون، اعضای خانواده وی و سبک زندگی آنها، برنامه مراقبت در منزل مناسب را ارائه نماید
- نیازهای آموزشی مددجو و خانواده را تعیین و بر اساس آن برنامه آموزش به مددجو و خانواده را تدوین نماید.

عنوان مبحث: سیستم تنفس (آسم و آلرژی)

- پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش های تشخیصی و درمانی بیماری آسم را به اختصار شرح دهد.
- بر اساس نیازهای مددجوی مبتلا به آسم، اعضای خانواده وی و سبک زندگی آنها، برنامه مراقبت در منزل مناسب را ارائه نماید
- نیازهای آموزشی مددجوی مبتلا به آسم و خانواده را تعیین و بر اساس آن برنامه آموزش به مددجو و خانواده را تدوین نماید.

عنوان مبحث: سرطان و مراقبت تسکینی

- پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش های تشخیصی و درمانی سرطان پستان و پروستات را به اختصار شرح دهد.
- بر اساس نیازهای مددجوی مبتلا به سرطان پستان و پروستات، اعضای خانواده وی و سبک زندگی آنها، برنامه مراقبت در منزل مناسب را ارائه نماید
- نیازهای آموزشی مددجوی مبتلا به سرطان پستان و پروستات و خانواده را تعیین و بر اساس آن برنامه آموزش به مددجو و خانواده را تدوین نماید.
- مراقبت تسکینی را تعریف کند.
- اعضای تیم مراقبت تسکینی را شرح دهد.
- تفاوت مراقبت تسکینی و مراقبت پایان عمر را بیان کند.
- اهمیت برقراری ارتباط با بیمار تحت مراقبت تسکینی و اعضای خانواده او را شرح دهد.
- اقدامات مناسب برای رفع عوارض شایع در بیمار تحت مراقبت تسکینی را توضیح دهد.
- نحوه مدیریت درد را بیان کند.
- علائم مرگ قریب الوقوع را شرح دهد.
- نیازهای مددجوی در حال احتضار را بیان کند.
- نیازهای اعضای خانواده بیمار در حال احتضار را توضیح دهد.
- مراحل سوگ (Grief) را شرح دهد.

عنوان مبحث: تصادفات و تروماها (ضایعات نخاعی)

- پاتوفیزیولوژی، تظاهرات بالینی، روش های تشخیصی و درمانی بیمار دارای ضایعات نخاعی را به اختصار شرح دهد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

- بر اساس نیازهای مددجوی مبتلا به ضایعات نخاعی، اعضای خانواده وی و سبک زندگی آنها، برنامه مراقبت در منزل مناسب را ارائه نماید
- نیازهای آموزشی مددجوی مبتلا به ضایعات نخاعی و خانواده را تعیین و بر اساس آن برنامه آموزش به مددجو و خانواده را تدوین نماید.
- **رویکرد آموزشی^۱:**

□ مجازی^۲ □ حضوری □ ترکیبی^۳

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید: فیلم آموزشی تهیه شده با استفاده از نرم افزار Camtasia

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید:.....

-
1. Educational Approach
  2. Virtual Approach
  3. Blended Approach

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

جدول تقویم ارائه مراقبت های پرستاری در منزل

روز و ساعت کلاس:

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه (شنبه)	نام مدرس / مدرسان
۱	ارائه توضیحات لازم در مورد طرح دوره، تکالیف و همچنین مقدمه ای بر مراقبت در منزل	پرسش و پاسخ، بحث گروهی		دکتر احسانی
۲	مدل های مراقبت در منزل، دیابت	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو		دکتر احسانی
۳	سرطان	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو		دکتر احسانی
۴	مراقبت تسکینی	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو		دکتر احسانی
۵	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش		دکتر احسانی
۶	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش		دکتر احسانی
۷	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش		دکتر احسانی
۸	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش		دکتر احسانی
۹	پرفشاری خون	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو		دکتر خوش نظر
۱۰	انفارکتوس قلبی	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو		دکتر خوش نظر
۱۱	صدمات نخاعی	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو		دکتر خوش نظر
۱۲	آسم	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو		دکتر خوش نظر
۱۳	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش		دکتر خوش نظر
۱۴	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش		دکتر خوش نظر

دکتر خوش نظر	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۱۵
دکتر خوش نظر	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۱۶

روز و ساعت کلاس:

نام مدرس / مدرسان	تاریخ ارائه (سه شنبه)	روش یاددهی - یادگیری	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	جلسه
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ارائه توضیحات لازم در مورد طرح دوره، تکالیف و همچنین مقدمه ای بر مراقبت در منزل	۱
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو	مدلهای مراقبت در منزل، دیابت	۲
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو	سرطان	۳
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو	مراقبت تسکینی	۴
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۵
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۶
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۷
دکتر احسانی		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۸
دکتر خوش نظر		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو	پرفشاری خون	۹
دکتر خوش نظر		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو	انفارکتوس قلبی	۱۰
دکتر خوش نظر		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو	صدمات نخاعی	۱۱
دکتر خوش نظر		پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو	آسم	۱۲

دکتر خوش نظر	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۱۳
دکتر خوش نظر	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۱۴
دکتر خوش نظر	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۱۵
دکتر خوش نظر	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر سناریو، ایفای نقش	ارائه تکلیف گروهی دانشجویان	۱۶

وظایف فراگیران:

- زیر بنای علمی مناسب برای فراگیری مطالب مورد تدریس را کسب کنند.
- در تهیه تکالیف خود منابع علمی جدید را مورد استفاده قرار داده و استناد صحیح به این منابع داشته باشند.
- در جلسات کلاس درس به طور منظم و بدون تاخیر حضور یابند.
- در صورت برگزاری جلسه درس به صورت آفلاین (از طریق فیلم آموزشی یا پاورپوینت صداگذاری شده) حتما تا قبل از جلسه بعد، محتوای آموزشی ارائه شده توسط اساتید مربوطه را مطالعه کرده و سوالات و اشکالات خود را از طریق ایمیل از استاد مربوطه پرسند.
- در تکالیف ارائه شده توسط اساتید علاقمندان و بطور فعال شرکت نمایند.
- در امر ارائه تکالیف محوله توسط استاد امدادی لازم را داشته و داوطلب باشد.
- تکالیف خود را در زمانهای تعیین شده با همکاری سایر اعضای گروه، ارائه نمایند.

تکالیف دانشجویان:

در این درس دانشجویان موظف هستند در قالب گروه های سه تا چهار نفره، با انتخاب یکی از اختلالات مطرح شده در کلاس درس، اقدام به تهیه یک سناریو در رابطه با آن موضوع کرده و پس از تایید سناریوی مربوطه توسط استاد، به بررسی، لیست کردن تشخیص های پرستاری و نیازهای آموزشی، برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه مراقبت در منزل در رابطه با بیمار مورد نظر و اعضای خانواده وی بپردازند. فراگیران موظف هستند جلسات مراقبت در منزل به بیمار و خانواده وی را به صورت تلفیقی با استفاده از روش های مختلف نظیر

پاورپوینت، پاورپوینت صداگذاری شده، ایفای نقش و تهیه فیلم آموزشی، انیمیشن و ... ارائه دهند. مسلماً گروههایی که در ارائه تکلیف مورد نظر نوآوری داشته باشند نمره بهتری خواهند گرفت. علاوه بر این دانشجویان باید توجه کنند که هر گروه باید سناریوی مربوط به خود را حداقل ۳ هفته قبل از تاریخ ارائه تکلیف مورد نظر برای استاد مربوطه از طریق ایمیل ارسال کنند و در صورت تایید سناریو توسط استاد، آنها موظف هستند راس تاریخ معین شده در طرح درس تکلیف مورد نظر را ارائه دهند. بنابراین جلساتی که به ارائه تکالیف دانشجویان اختصاص داده شده، اساتید مربوطه هیچ محتوایی ارائه نمی دهند و محتوای ارائه شده توسط خود دانشجویان به عنوان منبع امتحان توسط کلاس مورد استفاده قرار می گیرد.

نکته مهم: لازم به ذکر است ارائه تکلیف در این درس اجباری است و اگر دانشجویی این مهم را انجام ندهد نمره ناتمام برای وی محسوب خواهد شد.

روش ارزیابی دانشجو:

سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی و سهم نمره اساتید دوره

ارائه تکلیف گروهی	۵ نمره
آزمون پایان ترم (در قالب ارائه کیس و سوالات چند گزینه ای، تشریحی، صحیح غلط و جور کردنی)	۱۴ نمره
حضور فعال در کلاس درس	۱ نمره
نمره کل	۲۰ نمره

منابع اصلی درس:

1. Hinkle JL, Cheever KH. Brunner and Suddarth's textbook of medical-surgical nursing. Wolters kluwer india Pvt Ltd; 2018.

2. Ignatavicius & Workman. Medical-Surgical Nursing: patient-centered collaborative care, 2016, 8th edition, Elsevier.
3. Lemone and etal. Medical-surgical Nursing. 2017, third edition, Pearson Australia.
4. Harding M. Lewis's Medical- Surgical Nursing. 2020, Eleventh edition, Elsevier.
5. Linton AD. Introduction to Medical-surgical Nursing, 2016, 6th edition, Elsevier Saunders.
6. Dewit susane C, Stromberg Holly K & Dallred Carol Vreeland (2017). Medical Surgical Nursing. 3th edition. St.louis, Missouri. Elsewier.
7. Hickman RL, Alfes CM & Fitzpatrick JJ (2018). Handbook of Clinical Nursing. NewYork. Springer Publishing Company.
8. Rice R (2006). Home Care Nursing Practice. St.Louis. Mosby Elsevier.
9. Rector, Cherie. Community and public health nursing. Wolters Kluwer, 2018

۱۰. محمودی م، فریدونی ساریجه پ، صدر الهی ع و ادبی فیروز جایی، د (۱۳۹۷). مراقبت های پرستاری در منزل. تهران. انتشارات جامعه نگر.

۱۱. جعفری منش ه، قربانی ا، محمودی م، مطوری پور پ و نوریان ز (۱۳۹۵). مراقبت در منزل برای پرستاران و دانشجویان پرستاری. تهران. انتشارات حیدری.

